

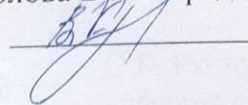
МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет податкової справи, обліку та аудиту
Кафедра аудиту, державного фінансового контролю та аналізу

Затверджено

Вченою радою факультету

протокол від «12» 10 2022 № 3

Голова Вченої ради факультету

 В.М. Краєвський

Методичні рекомендації

до проведення семінарських занять
з навчальної дисципліни

“Теорія фінансово-господарського контролю”

для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
(денної та заочної форми навчання)

галузь знань 07 “Управління та адміністрування”
спеціальність 071 “Облік і оподаткування”

освітньо-професійна програма «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика»

Статус дисципліни: обов'язкова

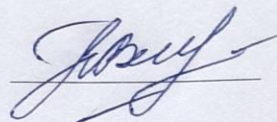
Ірпінь 2022

Методичні рекомендації складені на основі робочої програми навчальної дисципліни „Теорія фінансово-господарського контролю”, затвердженої Науково-методичною радою ДПУ 18.08 2022 р., протокол № 7.

Укладачі:

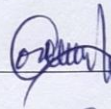

А.В. Лісовий, д.е.н, професор

Т.В. Білобровенко, к.е.н, доцент

Рецензенти:

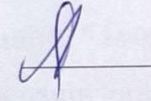
О.Г. Рябчук, к.е.н., доцент
кафедри аудиту, державного
фінансового контролю та аналізу

О.П. Колісник, к.е.н., доцент,
в. о. завідувача кафедри обліку та
консалтингу

Розглянуто і схвалено кафедрою аудиту, державного фінансового контролю та аналізу, протокол від «30» 09 2022 р. № 3/1

Завідувач кафедри

А.В. Лісовий, д.е.н., професор

Зміст

	Стор.
1. Передмова	4
2. Ціль та мета	4
3. Пояснення до проведення семінарських занять за розділами та темами	6
4. Оцінювання семінарських занять	6
5. Структура семінарських занять	8
6. Тематика завдань для поглибленого вивчення курсу	26
7. Рекомендована література	27

1. Передмова

Серед різноманітних форм організації навчальної діяльності студентів при вивченні навчальної дисципліни «Теорія фінансово-господарського контролю» семінарським заняттям відводиться важливе місце.

Якщо лекція закладає основи наукових знань в узагальненій формі, то семінарські заняття покликані поглибити, розширити й деталізувати ці знання, виробити у здобувачів вищої освіти навички щодо їх використання на практиці, розвинути ініціативу студентів до індивідуального опрацювання матеріалу.

Семінарські заняття є однією з найефективніших форм проведення занять, оскільки вони, крім основного призначення, допомагають викладачу краще пізнати інтелектуальний рівень кожного зі студентів, донести до них потрібні знання, та перевірити, як ці знання засвоєні.

Кожне заняття тісно пов'язане з лекціями навчальної дисципліни «Теорія фінансово-господарського контролю» і сприяє виробленню навиків самостійно і систематично здобувати знання, що активізує педагогічний процес, робить його більш ефективним.

2. Ціль та мета

Ціль та мета викладання навчальної дисципліни «Теорія фінансово-господарського контролю» полягають в: формуванні у майбутніх фахівців ґрунтовних теоретичних знань про сутність, зміст, принципи і функції фінансово-господарського контролю та опануванні практичними навиками щодо дослідження фінансово-господарських процесів і операцій підприємств і організацій з позиції законності, достовірності, доцільності, обґрунтованості показників, викритті внутрішніх резервів, забезпеченні збереження матеріальних і фінансових ресурсів.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни «Теорія фінансово-господарського контролю» є:

- визначити теоретичні засади побудови фінансово-господарського контролю як єдиної системи контролю на різних рівнях управління;
- надати правильне розуміння основних аспектів організації і методики здійснення фінансово-господарського контролю;
- сприяти оволодінню системних знань про основні форми організації та здійснення фінансово-господарського контролю в сучасних умовах в Україні;
- дослідити правове підґрунтя функціонування фінансового-господарського контролю та вивчити основні функції органів, що його здійснюють в Україні;
- сформувати практичні вміння та навички здійснення фінансово-господарського контролю;
- визначити основні напрями застосування набутих теоретичних знань для вирішення конкретних практичних завдань щодо здійснення фінансово-господарського контролю на підприємствах, в установах та організаціях різних галузей економіки тощо.

Після вивчення курсу здобувачі вищої освіти **повинні**:

- **знати**: основні методологічні підходи фінансово-господарського контролю; сутність і роль фінансово-господарського контролю у сучасних умовах господарювання, його мету, завдання та функції; складові елементи системи фінансово-господарського контролю, взаємозв'язок між ними; правові засади організації та здійснення фінансово-господарського контролю в Україні; етичні принципи поведінки контролерів; види і форми фінансово-господарського контролю; методи і методичні прийоми фінансово-господарського контролю, сфери та порядок їх застосування; основні етапи здійснення фінансово-господарського контролю, їх особливості; порядок організації роботи і проведення контрольних заходів органами контролю, незалежними аудиторами і аудиторськими фірмами, службами внутрішнього аудиту органів державної влади і місцевого самоврядування; організаційні та практичні аспекти фінансово-господарського контролю за кордоном; напрями оцінки ефективності функціонування системи фінансово-господарського контролю діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання;

- **вміти**: оцінювати ефективність функціонування системи фінансово-господарського контролю за діяльністю суб'єктів господарювання; визначати та виконувати основні процедури фінансово-господарського контролю, застосовувати найбільш сучасні й ефективні форми та методи його здійснення; аналізувати та узагальнювати інформацію про фінансово-господарську діяльність об'єктів контролю; розробляти заходи щодо усунення виявлених порушень та недоліків, приймати ефективні управлінські рішення.

3. Пояснення до проведення семінарських занять за розділами та темами

Головною метою семінарських занять є забезпечення розвитку творчого професіонального мислення, пізнавальної мотивації та професіонального використання знань в навчальних умовах;

Підготовка до семінарських занять з навчальної дисципліни «Теорія фінансово-господарського контролю» включає такі форми:

- опрацювання лекційного матеріалу навчальної дисципліни;
- опрацювання тем і питань, які винесені для самостійного вивчення;
- перевірка отриманих знань шляхом виконання завдань для самоконтролю;
- підготовка до семінарського заняття шляхом більш детального опрацювання рекомендованої основної і додаткової літератури.

Такий хід виконання практичних робіт дасть змогу кожному студенту вдосконалити практичні навички, збільшити досвід пошуку і прийняття оптимальних рішень, досягти більш високого рівня засвоєння лекційного матеріалу.

Проведення семінарських занять здійснюється за участю всіх присутніх студентів під керівництвом викладача під час проведення аудиторних занять.

Семінарські заняття є ефективною формою організації навчальних занять, з якими органічно поєднуються лекції.

Основними дидактичними цілями їх проведення є:

- забезпечити педагогічні умови для поглиблення і закріплення знань здобувачів вищої освіти з основ даної навчальної дисципліни, набутих під час лекцій та у процесі вивчення навчальної інформації, що виноситься на самостійного опрацювання;
- спонукати здобувачів вищої освіти до колективного творчого обговорення найбільш складних питань навчальної дисципліни, активізація їх до самостійного вивчення наукової та методичної літератури, формування у них навичок самоосвіти;
- оволодіння методами аналізу фактів, явищ і проблем, що розглядаються та формування умінь і навичок до здійснення різних видів майбутньої професійної діяльності.

Семінарські заняття виконують такі основні функції (відповідно формулюють дидактичні цілі заняття: навчальну, виховну і розвивальну):

- навчальну (поглиблення, конкретизацію, систематизацію знань, засвоєних під час лекційних занять та у процесі самостійної підготовки до семінару);
- розвивальну (розвиток логічного мислення здобувачів вищої освіти, набуття ними умінь працювати з різними літературними джерелами, формування умінь і навичок аналізу фактів, явищ, проблем тощо);
- виховну (патріотичне виховання, виховання економічної, екологічної культури і мислення, прищеплення інтересу до вивчення конкретної дисципліни та до фаху, формування потреби здорового способу життя тощо);
- діагностично-корекційну (контроль за якістю засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу, виявлення прогалин його засвоєнні та їх подолання) та ін.

Структура семінарського заняття

Етапи проведення	Характеристика
Організаційна частина	Мета – мобілізувати здобувачів вищої освіти до навчання; активізувати їхню увагу; створити робочу атмосферу для проведення заняття; містить привітання викладача зі здобувачами вищої освіти,

	виявлення відсутніх, перевірку підготовленості до заняття
Мотивація та стимулювання навчальної діяльності	Передбачає формування потреби вивчення конкретного навчального матеріалу, повідомлення теми, мети та завдань. Мотивації сприяє чітке усвідомлення його мети, що полягає у досягненні кінцевого, запланованого результату спільної діяльності викладача й здобувачів вищої освіти
Обговорення навчальних питань семінару	Полягає в обговоренні й керуванні процесом розгляду основних питань семінару відповідно до обраного виду і методики його проведення. Викладач має подбати про поетапне обговорення, сприймання, розуміння, закріплення і застосування здобувачами вищої освіти вивченої навчальної інформації.
Діагностика правильності засвоєння здобувачами вищої освіти знань	Допомагає викладачеві та здобувачам вищої освіти з'ясувати причину нерозуміння певного елемента змісту навчальної інформації, невміння чи помилковості виконання інтелектуальної або практичної дії. Здійснюється за допомогою серії оперативних короткочасних контрольних робіт (письмових, графічних, практичних), усних фронтальних опитувань, тренінгу тощо), з використанням комп'ютерної техніки
Підбиття підсумків заняття	Передбачає коротке повідомлення про виконання запланованої мети, завдань заняття (аналіз того, що було розглянуто, мотивацію діяльності групи і окремих здобувачів вищої освіти, оцінювання їхньої роботи)
Повідомлення домашнього завдання	Містить пояснення щодо змісту завдання та методики його виконання

4. Оцінювання семінарських занять

З метою діагностики поточної успішності студентів використовуються такі **засоби**, як:

- письмові опитування за кожною темою;
- усні опитування за кожною темою;
- розв'язування тестів: письмове або у системі дистанційного навчання Moodle.

Організація поточного контролю знань :

- проведення попереднього контролю;
- проведення усного та письмового опитування студентів за основними питаннями;
- проведення бліц-опитування, що являє собою або суцільне опитування всіх присутніх, або вибіркове опитування частини присутніх здобувачів вищої освіти;
- самоконтроль;
- інше.

Кожне семінарське заняття оцінюється в 4 бали.

Розподіл балів за різні види завдань в межах семінарського заняття

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Усне або письмове опитування	2
Тестовий блок	2
Всього	4

Рівень оцінювання на семінарських заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами й критеріями оцінювання

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЕКТС здійснюється в такому порядку:

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Значення оцінки ЕКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою Екзамен
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре
70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження		

			думок		
60-69	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів		

5. Структура семінарських занять

Змістовний модуль 1. Теоретичні основи фінансово-господарського контролю

1. Тема семінарського заняття

„Сутність і функції фінансово-господарського контролю”

Перелік питань до семінарського заняття

1. Суть, мета, основне завдання та значення контролю.
2. Основні історичні віхи розвитку контролю.
3. Основні віхи розвитку контролюючих органів.
4. Діяльність міжнародної організації вищих органів фінансового контролю INTOSAI.
5. Лімська декларація.

6. Мексиканська декларація.
7. Економічний контроль: роль, значення, зміст, завдання та складові.
8. Об'єкт, предмет та джерела інформації фінансового контролю.
9. Форми фінансово-господарського контролю.
10. Господарський контроль: об'єкт та предмет.
11. Мета, завдання, суб'єкти, об'єкт та предмет фінансово-господарського контролю.
12. Функції фінансово-господарського контролю.

Тестові завдання

1. Контроль – це сукупність процесів за допомогою яких забезпечується спостереження за:
  - а) суб'єктом управління з метою виявлення відхилень від встановлених параметрів і вжиття заходів з усунення та ліквідації негативних явищ;
  - б) політичними, економічними та соціальними процесами у суспільстві з метою їх аналітичної обробки;
  - в) керованим об'єктом з метою виявлення відхилень від встановлених параметрів і вжиття заходів з усунення та ліквідації негативних явищ;
  - г) всі попередні відповіді правильні.

2. Суть контролю полягає в тому, що:
  - а) керівництво підприємства здійснює моніторинг фінансово-господарської діяльності;
  - б) об'єкт управління здійснює облік і перевірку того, як суб'єкт управління виконує його настанови;
  - в) керівництво підприємства аналізує показники фінансово-господарської діяльності;
  - г) суб'єкт управління здійснює облік і перевірку того, як об'єкт управління виконує його настанови.

3. В стародавньому Єгипті облік здійснювався:
  - а) за 4-3 тисячі років до нашої ери;
  - б) за 6-5 тисяч років до нашої ери;
  - в) за 2 тисячі років до нашої ери;
  - г) за тисячу років до нашої ери.

4. Перші згадки про рахункові відомства з'явилися:
  - а) в Китаї майже 3 тис. років тому;
  - б) в Єгипті майже 4 тис. років тому;
  - в) в Греції майже 2 тис. років тому;
  - г) в Римі понад тисячу років тому.

5. Складові економічного контролю:
  - а) бухгалтерський контроль, господарський контроль, фінансовий контроль;
  - б) загальноекономічний контроль, господарський контроль, фінансовий контроль;
  - в) загальноекономічний контроль, правовий контроль, фінансовий контроль;
  - г) загальноекономічний контроль, внутрішньогосподарський контроль, фінансовий контроль.

6. На державних підприємствах та в бюджетних установах фінансовий контроль здійснюється:
  - а) у формі ревізії (інспектування);
  - б) у формі незалежного аудиту.
  - в) у формі податкового контролю.
  - г) у формі внутрішнього контролю.

7. Активи, власний капітал та зобов'язання у процесі здійснення господарської діяльності знаходяться в постійному русі, кругообігу, який складається з трьох господарських процесів:

- а) процес виробництва; процес заготівлі; процес реалізації (збуту);
- б) процес постачання; процес виробництва; процес реалізації (збуту);
- в) процес збуту; процес виробництва; процес реалізації;
- г) процес виробництва; процес реалізації (збуту); процес зберігання.

8. Фінансово-господарський контроль виконує такі основні функції:

- а) мобілізуючу, інформаційну і захисну;
- б) фінансову, інформаційну і мобілізуючу;
- в) профілактичну, правову і мобілізуючу;
- г) профілактичну, інформаційну і мобілізуючу.

9. Суб'єкти фінансово-господарського контролю – це:

- а) підприємства та бюджетні організації;
- б) банки;
- в) господарські і фінансові операції;
- г) зовнішні та внутрішні органи контролю.

10. Предметом фінансово-господарського контролю є:

- а) гроші;
- б) контроль активів суб'єктів господарювання;
- в) господарські і фінансові операції;
- г) підприємства та бюджетні організації.

Питання для самоперевірки

1. Суть, мета, основне завдання та значення контролю.
2. Які Ви знаєте основні історичні віхи розвитку контролю?
3. Які Ви знаєте основні віхи розвитку контролюючих органів?
4. Коли створено INTOSAI?
5. Діяльність міжнародної організації вищих органів фінансового контролю INTOSAI.
6. Лімська декларація. У якому році прийнята?
7. Мексиканська декларація. У якому році прийнята?
8. Економічний контроль: роль, значення, зміст, завдання та складові.
9. Об'єкт, предмет та джерела інформації фінансового контролю.
10. Які є форми фінансово-господарського контролю?
11. Господарський контроль: об'єкт та предмет.
12. Мета, завдання, суб'єкти, об'єкт та предмет фінансово-господарського контролю.
13. Функції фінансово-господарського контролю.
14. Зв'язок навчальної дисципліни “Теорія фінансово-господарського контролю” з іншими дисциплінами.

Літературні джерела: / 27, 28, 29, 30, 31, 38, 39, 40, 41, 42, 43/

2. Тема семінарського заняття

„Система фінансово-господарського контролю та її основні елементи”

Перелік питань до семінарського заняття

1. Система фінансово-господарського контролю в Україні та її елементи.
2. Система органів, які контролюють фінансово-господарську діяльність в Україні.
Загальний та спеціалізований контроль.
3. Нормативно-правове регулювання фінансово-господарського контролю в Україні.

4. Основні фактори організації та проведення фінансово-господарського контролю.
5. Основні принципи фінансово-господарського контролю.
6. Контрольний процес та його стадії.
7. Організація і проведення фінансово-господарського контролю в комп'ютерному середовищі.
8. Організація контролю на підприємствах, що ведуть комп'ютеризований облік.
9. Ефективність фінансово-господарського контролю та шляхи його удосконалення.
10. Критерії оцінки ефективності фінансово-господарського контролю.

Тестові завдання

1. Суб'єктами фінансово-господарського контролю є:
  - а) органи державної влади;
  - б) незалежні аудиторські фірми;
  - в) власники;
  - г) всі відповіді правильні.

2. Контролюючими державними органами в Україні є:
  - а) Верховна Рада України та Президент України;
  - б) Кабінет Міністрів України і місцеві державні адміністрації;
  - в) державні спеціалізовані служби;
  - г) всі відповіді правильні.

3. Відповідно до методики проведення комплексної перевірки, контрольний процес складається з наступних етапів:
  - а) організація і підготовка; проведення перевірки; оформлення результатів; прийняття рішення за результатами перевірки; організація контролю за виконанням рішень;
  - б) інвентаризація; проведення перевірки; оформлення результатів; прийняття рішення за результатами перевірки; організація контролю за виконанням рішень;
  - в) організація і підготовка; проведення перевірки; ревізія; прийняття рішення за результатами перевірки; організація контролю за виконанням рішень;
  - г) організація і підготовка; проведення перевірки; інспектування; прийняття рішення за результатами перевірки; організація контролю за виконанням рішень.

4. За результатами документальної перевірки складається акт, який містить наступні частини:
  - а) загальні відомості; виробничо-фінансова діяльність; бухгалтерський облік і звітність;
  - б) загальні відомості; виробничо-фінансова діяльність; бухгалтерський облік, аналіз та аудит;
  - в) вступ; виробничо-фінансова діяльність; економічний аналіз;
  - г) загальні відомості; виробничо-фінансова діяльність; висновки.

5. Приховування в обліку валютних та інших доходів, відсутність бухгалтерського обліку або ведення його з порушеннями, внесення неправдивих даних до фінансової звітності, неподання фінансової звітності, перешкоджання працівникам органу державного контролю у проведенні ревізій та перевірок – караються накладенням штрафу:
  - а) від 8 до 15 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
  - б) від 80 до 150 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
  - в) від 18 до 25 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
  - г) від 16 до 30 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

6. Для ефективної організації роботи контролера необхідно створити автоматизоване робоче місце, що передбачає наявність:
  - а) комп'ютера й інших технічних пристроїв; програмного забезпечення; довідкової бази нормативних документів;
  - б) комп'ютера й інших технічних пристроїв; спеціального дозволу; довідкової бази нормативних документів;
  - в) комп'ютера; кондиціонера; довідкової бази нормативних документів;
  - г) комп'ютера й інших технічних пристроїв; програмного забезпечення; особистої охорони.

7. Критерії ефективності фінансово-господарського контролю:

- а) економічність; об'єктивність; соціальний критерій;
- б) економічність; якість та результативність; соціальний критерій;
- в) економічність; якість та результативність; прибутковість;
- г) економічність; якість та результативність; законність.

8. Система фінансово-господарського контролю в Україні складається з таких елементів:

- а) суб'єкт контролю; об'єкт контролю; предмет контролю, принципи контролю; методи контролю; процес контролю; прийняття рішень за результатами контролю;
- б) суб'єкт контролю; об'єкт контролю; предмет контролю;
- в) суб'єкт контролю; об'єкт контролю; предмет контролю, принципи контролю; законодавство; прийняття рішень за результатами контролю;
- г) суб'єкт контролю; об'єкт контролю; предмет контролю, органи державної влади та місцевого самоврядування; методи контролю; процес контролю; прийняття рішень за результатами контролю.

9. Державні спеціалізовані служби, які здійснюють фінансово-господарський контроль:

- а) Державна аудиторська служба, Державна фіскальна служба, Державна казначейська служба;
- б) Державна податкова служба, Фонд державного майна, Державна аудиторська служба;
- в) Державна аудиторська служба, Державна пожежна служба, Державна казначейська служба;
- г) Державна аудиторська служба, Державна фіскальна служба, Державна санітарна служба.

10. Тривалість підготовки до перевірки – не більше:

- а) 2 днів;
- б) 1 місяця;
- в) 10 днів;
- г) 1 тижня.

Питання для самоперевірки

1. Що являє собою система фінансово-господарського контролю в Україні та які її елементи?
2. Перерахуйте органи загального контролю, які контролюють фінансово-господарську діяльність в Україні.
3. Які органи здійснюють спеціалізований контроль в Україні?
4. Нормативно-правове регулювання фінансово-господарського контролю в Україні.
5. Назвати основні фактори організації та проведення фінансово-господарського контролю.
6. Які принципи фінансово-господарського контролю?
7. Перерахувати та охарактеризувати стадії контрольного процесу.
8. Організація і проведення фінансово-господарського контролю в комп'ютерному середовищі.
9. Організація контролю на підприємствах, що ведуть комп'ютеризований облік.
10. В чому полягає ефективність фінансово-господарського контролю та які шляхи її підвищення?
11. Які є критерії оцінки ефективності фінансово-господарського контролю?

Літературні джерела: / 28, 29, 30, 31, 38, 41, 42/

3. Тема семінарського заняття „Види та форми фінансово-господарського контролю”

Перелік питань до семінарського заняття

1. Класифікація фінансово-господарського контролю за класифікаційними ознаками.
2. Суб'єкти контролю в Україні та їх функції.
3. Суб'єкти здійснення державного та спеціалізованого контролю.
4. Суб'єкти здійснення муніципального контролю.

5. Суб'єкти здійснення незалежного контролю.
6. Контроль власника.
7. Форми економічного контролю.
8. Спеціалізовані разові форми здійснення контролю.

Тестові завдання

1. За статусом здійснення фінансово-господарський контроль поділяється на:
  - а) державний, відомчий, контроль власника, незалежний;
  - б) державний, місцевий, контроль власника, незалежний;
  - в) державний, відомчий, контроль замовника, незалежний;
  - г) державний, громадський, контроль власника, незалежний.

2. Державний контроль здійснюють::
  - а) Верховна Рада України та Президент України;
  - б) Рахункова палата України, Державна фіскальна служба України, Державна аудиторська служба України;
  - в) Державна казначейська служба України, Фонд державного майна України, Антимонопольний комітет України, Національний банк України;
  - г) всі відповіді правильні.

3. Державна фіскальна служба України та її органи на місцях контролюють:
  - а) додержання законодавства про податки, правильність обчислення і своєчасність внесення до бюджету податків;
  - б) дотримання фінансової дисципліни, правильність і законність витрачання коштів із державного бюджету;
  - в) витрачання коштів державного бюджету установами і організаціями відповідно до їхніх кошторисів;
  - г) всі відповіді правильні.

4. Податковий контроль це:
  - а) огляд і дослідження документації певного підприємства на предмет правильного та своєчасного нарахування і сплати податкових платежів;
  - б) контроль за операціями бюджетного процесу на всіх його стадіях;
  - в) контроль виконання бюджетів у процесі затвердження бюджетних призначень, розподілу та доведення бюджетних асигнувань;
  - г) всі відповіді правильні.

5. Судово-бухгалтерська експертиза це:
  - а) спосіб економічного дослідження конфліктної ситуації в господарській діяльності, що стала об'єктом розслідування правоохоронними органами;
  - б) специфічний спосіб контролю, який застосовують судово-слідчі органи для встановлення точної суми заподіяної шкоди і винних осіб;
  - в) спосіб виявлення впливу факторів на результати діяльності підприємства;
  - г) всі відповіді правильні.

6. За повнотою охоплення суб'єктів господарювання фінансово-господарський контроль ділиться на:
  - а) повний, частковий, наскрізний;
  - б) повний, неповний, наскрізний;
  - в) повний, частковий, сукупний;
  - г) повний, детальний, наскрізний.

7. За етапами контролю фінансово-господарський контроль ділиться на:
  - а) попередній, поточний, ретроспективний;

- б) попередній, оперативний, кінцевий;
- в) попередній, сукупний, наступний;
- г) доперевірочний, поточний, наступний.

8. Муніципальний контроль здійснюють:

- а) місцеві ради та їх комісії;
- б) міністерства та відомства;
- в) аудиторські фірми;
- г) державні контролюючі органи.

9. Незалежний контроль здійснюють:

- а) місцеві ради та їх комісії;
- б) міністерства та відомства;
- в) аудиторські фірми;
- г) державні контролюючі органи.

10. Рахункова палата України організовує і здійснює контроль:

- а) за своєчасним виконання дохідної та видаткової частини Державного бюджету України, витрачанням бюджетних коштів;
- б) за утворенням і погашенням внутрішнього і зовнішнього боргу України;
- в) за грошовою емісією, використанням золотого запасу, дорогоцінних металів;
- г) всі відповіді правильні.

Питання для самоперевірки

1. Які види фінансово-господарського контролю за класифікаційними ознаками?
2. Які суб'єкти контролю в Україні та їх основні функції?
3. Перерахуйте суб'єкти здійснення державного та спеціалізованого контролю.
4. Хто є суб'єктами здійснення муніципального контролю?
5. Хто є суб'єктами здійснення незалежного контролю?
6. Хто здійснює відомчий контроль?
7. Хто проводить внутрішньо-господарський контроль?
8. Що таке обстеження?
9. Що таке розслідування?
10. Що являє собою економічний аналіз як спеціалізована разова форма контролю?
11. Що таке судово-бухгалтерська експертиза?
12. Попередній (перспективний) контроль та його переваги.
13. Поточний (оперативний) контроль та його переваги.
14. Наступний (ретроспективний контроль). Його переваги та недоліки.

Літературні джерела: /28, 30, 31, 38, 39, 42, 43/

4. Тема семінарського заняття „Метод і методичні прийоми фінансово-господарського контролю”

Питання до семінарського заняття

1. Метод фінансово-господарського контролю. Загальнонаукові та специфічні методи контролю.
2. Способи і прийоми натурального (візуального) контролю.
3. Способи і прийоми документального контролю.
4. Інвентаризація та її види.
5. Планова інвентаризація.
6. Позапланова інвентаризація.
7. Результати інвентаризації та порядок їх документування.

Тестові завдання

1. До загальнонаукових методів відносяться:
  - а) ті методи, які використовуються багатьма науками;
  - б) аналіз і синтез, індукція і дедукція;
  - в) аналогія і моделювання, абстрагування і конкретизацію, системний г) всі відповіді правильні.
  - г) всі відповіді правильні.

2. Основними способами і прийомами натурального (візуального) контролю є:
  - а) інвентаризація; контрольні обміри; запуск сировини у виробництво; лабораторний аналіз; експертна оцінка; тестування;
  - б) інвентаризація; контрольні обміри; запуск сировини у виробництво; економічний аналіз; експертна оцінка; тестування;
  - в) інвентаризація; контрольні обміри; запуск сировини у виробництво; аналіз; експертна оцінка; тестування;
  - г) інвентаризація; контрольні обміри; запуск сировини у виробництво; лабораторний аналіз; синтез; тестування.

3. Інвентаризація – це:
  - а) спосіб фактичної перевірки наявності товарно-матеріальних цінностей і грошових коштів;
  - б) перевірка стану та правильності використання і експлуатації господарських об'єктів;
  - в) зіставлення фактичного обсягу робіт з тим, що відображений у документах;
  - г) всі відповіді правильні.

4. Основними прийомами документального контролю є:
  - а) економічний аналіз; математична перевірка; перевірка бухгалтерського обліку; зіставлення документів; письмові пояснення; письмові запити; камеральні перевірки;
  - б) синтез та аналіз; математична перевірка; перевірка бухгалтерського обліку; зіставлення документів; письмові пояснення; письмові запити; камеральні перевірки;
  - в) економічний аналіз; математична перевірка; перевірка бухгалтерського обліку; зіставлення документів; письмові пояснення; письмові запити; натуральні перевірки;
  - г) економічний аналіз; математична перевірка; перевірка бухгалтерського обліку; зіставлення документів; письмові пояснення; тестування; камеральні перевірки.

5. Камеральні перевірки:
  - а) здійснюють органи контролю при прийманні звітів, податкових декларацій та інших фінансових розрахунків безпосередньо на місці здавання документів;
  - б) здійснюють органи контролю при прийманні звітів, податкових декларацій та інших фінансових розрахунків безпосередньо на підприємстві;
  - в) спосіб виявлення впливу факторів на результати діяльності підприємства;
  - г) дозволяють зіставити фактичний обсяг робіт з тим, що відображений у документах.

6. За способом проведення інвентаризації поділяються на:
  - а) повні та часткові;
  - б) суцільні та вибіркові;
  - в) часткові та сукупні;
  - г) суцільні та часткові.

7. Залежно від організації контролю інвентаризації поділяються на:
  - а) планові та позапланові;
  - б) попередні та оперативні;
  - в) попередні та наступні;
  - г) до перевірочних та поточні.

8. Проведення інвентаризації є обов'язковим за таких обставин:
  - а) перед складанням річної фінансової звітності;

- б) в разі зміни керівника;
- в) у разі зміни матеріально-відповідальної особи;
- г) всі відповіді правильні.

9. До специфічних методів відносяться:
- а) ті методи, які використовуються багатьма науками;
  - б) аналіз і синтез, індукція і дедукція;
  - в) способи і прийоми документального контролю.
  - г) всі відповіді правильні.

10. Контрольний запуск сировини у виробництво дозволяє проконтролювати:
- а) витрачання бюджетних коштів;
  - б) фактичний обсяг робіт, порівняти його з тим, що відображений у документах;
  - в) стан та правильність використання обладнання;
  - г) фактичне використання сировини, правильність визначення норм її витрачання.

Питання для самоперевірки

1. Що таке метод фінансово-господарського контролю? Які є загальнонаукові та специфічні методи контролю?
2. Які є способи і прийоми натурального (візуального) контролю?
3. Які є способи і прийоми документального контролю?
4. Які способи контролю більш ефективні: документального чи фактичного контролю?
5. Що таке інвентаризація?
6. Які є види інвентаризації?
7. Що таке планова інвентаризація?
8. Що таке позапланова інвентаризація?
9. Які можуть бути результати інвентаризації? Порядок їх документування.
10. Яким нормативно-правовим актом регулюється порядок здійснення інвентаризації?

Літературні джерела: /27, 28, 30, 31, 38, 42, 43/

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ №2 (ЗМ 2)

Організація фінансово-господарського контролю в Україні

5. Тема семінарського заняття

Незалежний контроль, його характеристика та функції

Питання до семінарського заняття

1. Виникнення та розвиток аудиту у системі фінансово-господарського контролю.
2. Діяльність аудиторських компаній Великої четвірки.
3. Нормативно-правове регулювання аудиторської діяльності в Україні.
4. Орган суспільного нагляду та його структура.
5. Зміст і функції аудиторського контролю.
6. Класифікація організаційних форм аудиторського контролю.
7. Організація аудиторської діяльності в Україні.

Тестові завдання

1. Аудит як незалежний контроль має багатовіковий період розвитку. Перші згадки про нього відомі з:
  - а) Єгипту;
  - б) Греції;
  - в) Риму;
  - г) Франції.

2. «Великою четвіркою» називають чотири найбільших у світі компанії, що надають аудиторські послуги:

- а) Deloitte & Touche, PricewaterhouseCoopers, Ernst & Young та KPMG;
- б) Deloitte & Touche, PricewaterhouseCoopers, Ernst & Whinney та Arthur Andersen;
- в) Touche Ross, PricewaterhouseCoopers, Ernst & Young та KPMG;
- г) Deloitte & Touche, Pricewaterhouse, Ernst & Young та KPMG.

3. Законодавством встановлений обов'язковий аудит для:

- а) акціонерних товариств, банків, інвестиційних компаній, бірж, страхових компаній, кредитних спілок;
- б) акціонерних товариств, банків, малих підприємств, бірж, кредитних спілок, недержавних пенсійних фондів;
- в) акціонерних товариств, бірж, страхових компаній, кредитних спілок, товариств з обмеженою відповідальністю;
- г) акціонерних товариств, банків, страхових компаній, кредитних спілок, Державного пенсійного фонду.

4. В аудиторській практиці виділилися два основних напрями діяльності:

- а) приватний аудит, аудит за законом;
- б) приватний аудит, екологічний аудит;
- в) державний фінансовий аудит, аудит за законом;
- г) приватний аудит, податковий аудит.

5. За організаційними ознаками аудит поділяють на:

- а) регламентований, договірний, внутрішній і державний;
- б) законний, договірний, відомчий і державний;
- в) регламентований, податковий, внутрішній і державний;
- г) регламентований, договірний, внутрішній (відомчий) і недержавний.

6. За даними бухгалтерського обліку, балансу і фінансової звітності суб'єкта підприємницької діяльності у висновку аудитора повинні знайти відображення такі показники:

- а) загальний розмір прибутку та джерела його формування;
- б) сума сплачених податків;
- в) прибуток, який підлягає розподілу між акціонерами;
- г) всі відповіді правильні.

7. Державний аудит проводять:

- а) Державна аудиторська служба;
- б) Рахункова палата;
- в) Державна фіскальна служба;
- г) всі відповіді правильні.

8. За процесуальними ознаками, тобто участю в процесі проведення аудиту різних фахівців і аудиторських організацій, аудит поділяють на:

- а) однопредметний, багатопредметний, комісійний;
- б) однопредметний, двопредметний, комісійний;
- в) однопредметний, комплексний, комерційний;
- г) однопредметний, багатопредметний, комплексний, комісійний.

9. За змістом і функціями аудит поділяється на:

- а) запобіжний, перманентний, ретроспективний, стратегічний;
- б) допоміжний, перманентний, ретроспективний, стратегічний;

- в) запобіжний, перманентний, ретроспективний.
- г) запобіжний, перманентний, ретроспективний, системний.

10. До організації аудиту в Україні має відношення:

- а) Державна аудиторська служба України;
- б) Аудиторська палата України;
- в) Рахункова палата України;
- г) всі відповіді правильні.

Питання для самоперевірки

1. Які є етапи розвитку аудиту у системі фінансово-господарського контролю?
2. Дайте перелік та надайте коротку характеристику діяльності аудиторських компаній Великої четвірки.
3. Нормативно-правове регулювання аудиторської діяльності в Україні.
4. Які основні завдання Органу суспільного нагляду та яка його структура?
5. Які основні завдання Аудиторської палати України та яка її структура?
6. Зміст і функції аудиторського контролю.
7. Класифікація організаційних форм аудиторського контролю.
8. Яка особливість організації аудиторської діяльності в Україні?
9. Як здійснюється сертифікація та ліцензування аудиторської діяльності в Україні?

Літературні джерела: /28, 29, 31, 38, 40, 41, 43/

6. Тема семінарського заняття „Система внутрішньогосподарського контролю в Україні”

Питання до семінарського заняття

1. Мета та основні завдання внутрішнього аудиту.
2. Об'єкт внутрішнього аудиту.
3. Особливості організації внутрішнього аудиту.
4. Професійні вимоги до посади внутрішнього аудитора.
5. Особливості проведення внутрішнього аудиту.
6. Узагальнення результатів внутрішнього аудиту.
7. Внутрішньогосподарський контроль.

Тестові завдання

1. Метою здійснення внутрішнього аудиту є перевірка:
  - а) фінансово-господарської діяльності;
  - б) цільового та ефективного використання бюджетних коштів;
  - в) збереження державного майна;
  - г) всі відповіді правильні.

2. Чисельність підрозділів внутрішнього аудиту визначається з урахуванням:
  - а) наявності у центральному органі виконавчої влади територіальних органів, а також підприємств, установ та організацій, які належать до його сфери управління;
  - б) кількості та обсягів фінансування бюджетних програм;
  - в) кількості контрольно-наглядових функцій;
  - г) всі відповіді правильні.

3. Строк проведення внутрішнього аудиту не повинен перевищувати:
  - а) 45 робочих днів;
  - б) 15 робочих днів;
  - в) 2 робочих дні;
  - г) 7 робочих днів.

4. На посаду керівника підрозділу внутрішнього аудиту центрального органу виконавчої влади або його територіального органу призначається особа, яка має:

- а) економічну або юридичну вищу освіту за ступенем магістра;
- б) економічну вищу освіту за ступенем магістра;
- в) юридичну вищу освіту за ступенем магістра;
- г) бухгалтерську вищу освіту за ступенем магістра;

5. Працівники підрозділу внутрішнього аудиту мають право:

- а) на повний та безперешкодний доступ до документів, інформації та баз даних;
- б) проводити опитування працівників, готувати запити та отримувати від юридичних осіб необхідну інформацію;
- в) визначати цілі, обсяг, методи аудиту і ресурси, які необхідні для виконання кожного аудиторського завдання;
- г) всі відповіді правильні.

6. Працівники підрозділу внутрішнього аудиту зобов'язані:

- а) дотримуватися вимог стандартів внутрішнього аудиту та інших нормативно-правових актів з відповідних питань;
- б) не розголошувати інформацію, яка стала їм відома під час виконання покладених на підрозділ завдань, крім випадків, передбачених законодавством;
- в) не допускати виникнення конфлікту інтересів відповідно до закону;
- г) всі відповіді правильні.

7. Звіт про результати діяльності підрозділу у центральному органі виконавчої влади або зведений звіт про результати діяльності підрозділів в центральному органі виконавчої влади, його територіальних органах та бюджетних установах подається Мінфіну:

- а) двічі на рік (до 20 січня та до 20 липня).
- б) тричі на рік (до 20 січня, до 20 травня та до 20 вересня).
- в) один раз на рік (до 20 січня).
- г) щоквартально (до 20 січня, до 20 квітня, до 20 липня та до 20 жовтня).

8. Внутрішньогосподарський контроль є системою постійного спостереження за:

- а) ефективністю діяльності підприємств;
- б) збереженням і ефективністю використання цінностей і коштів;
- в) доцільністю і достовірністю операцій та процесів;
- г) всі відповіді правильні.

9. Головним завданням підрозділу внутрішнього аудиту є надання керівникові об'єктивних і незалежних висновків та рекомендацій щодо:

- а) удосконалення системи управління;
- б) запобігання фактам незаконного, неефективного та нерезультативного використання бюджетних коштів;
- в) запобігання виникненню помилок чи інших недоліків;
- г) всі відповіді правильні.

10. Об'єктом внутрішнього (відомчого) аудиту є:

- а) діяльність центрального органу виконавчої влади, його територіальних органів та бюджетних установ;
- б) діяльність підприємств;
- в) діяльність бюджетних установ та організацій;
- г) діяльність громадських організацій та політичних партій.

Питання для самоперевірки

1. Яка мета та основні завдання внутрішнього аудиту?
2. Що є об'єктом внутрішнього аудиту?
3. Особливості організації внутрішнього аудиту.
4. Які вимоги до посади керівника підрозділу внутрішнього аудиту?

5. Які професійні вимоги до посади внутрішнього аудитора?
6. Особливості проведення внутрішнього аудиту.
  7. Яким документом здійснюється узагальнення результатів внутрішнього аудиту та які вимоги до його складання?
8. Що являє собою внутрішньогосподарський контроль?
9. Які є напрями здійснення внутрішнього аудиту та їх характеристика?
  10. Які нормативно-правові акти регулюють організацію та методику здійснення внутрішнього аудиту?
11. Які є організаційні регламенти відділу внутрішнього аудиту?

Літературні джерела: /28, 29, 31, 38, 39, 41, 43/

7. Тема семінарського заняття „Організація, планування та здійснення контролю в системі Державної аудиторської служби України”

Питання до семінарського заняття

1. Структура та історія розвитку державної аудиторської служби України.
2. Форми здійснення контролю Держаудитслужбою.
3. Державний фінансовий аудит.
4. Інспектування.
5. Перевірка закупівель та моніторинг закупівель.
6. Головні завдання Держаудитслужби України.
7. Основні функції органів Держаудитслужби.
8. Повноваження органів Держаудитслужби.
9. Проведення планових та позапланових ревізій органами Держаудитслужби.

Тестові завдання

1. До складу органів Державної аудиторської служби України належать Держаудитслужба та її міжрегіональні територіальні органи (офіси Держаудитслужби):
  - а) Північний, Північно-східний, Південний, Західний, Східний;
  - б) Південний, Південно-східний, Північний, Західний, Східний;
  - в) Північний, Південний, Південно-західний, Західний, Східний;
  - г) Північний, Південно-східний, Південний, Західний, Східний.
2. Нормативно-правовими актами, які регламентують діяльність органів Держаудитслужби України, є:
  - а) Бюджетний кодекс України, Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні», Положення «Про Державну аудиторську службу України»;
  - б) Податковий кодекс України, Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні», Положення «Про Державну аудиторську службу України»;
  - в) Бюджетний кодекс України, Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні», Положення «Про Державну фіскальну службу України»;
  - г) Бюджетний кодекс України, Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», Положення «Про Державну аудиторську службу України».
3. Державний фінансовий контроль забезпечується Держаудитслужбою України через проведення:
  - а) державного фінансового аудиту, інспектування, перевірки закупівель та моніторингу закупівлі;
  - б) незалежного аудиту, інспектування, перевірки закупівель та моніторингу закупівлі;

в) державного фінансового аудиту, інвентаризації, перевірки закупівель та моніторингу закупівлі;

г) державного фінансового аудиту, інспектування, камеральної перевірки.

4. Проведення планової виїзної ревізії підконтрольних установ дозволяється лише у тому разі, коли їм попередньо надіслано письмове повідомлення (із зазначенням дати початку та закінчення ревізії) за:

- а) 10 днів;
- б) тиждень;
- в) місяць;
- г) 2 дні.

5. Планова виїзна ревізія проводиться не частіше одного разу на:

- а) рік;
- б) квартал;
- в) півріччя;
- г) місяць.

6. Позапланова ревізія підконтрольної установи не може проводитися частіше одного разу на:

- а) квартал;
- б) рік;
- в) півріччя;
- г) місяць.

7. Тривалість планової виїзної ревізії не повинна перевищувати:

- а) 30 робочих днів;
- б) 10 робочих днів;
- в) 15 робочих днів;
- г) 45 робочих днів.

8. Тривалість позапланової виїзної ревізії не повинна перевищувати:

- а) 30 робочих днів;
- б) 10 робочих днів;
- в) 15 робочих днів;
- г) 45 робочих днів.

9. Подовження термінів проведення планової виїзної ревізії можливе лише за рішенням суду на термін, що не перевищує:

- а) 30 робочих днів;
- б) 10 робочих днів;
- в) 15 робочих днів;
- г) 5 робочих днів.

10. Подовження термінів проведення позапланової виїзної ревізії можливе лише за рішенням суду на термін, що не перевищує:

- а) 30 робочих днів;
- б) 10 робочих днів;
- в) 15 робочих днів;
- г) 5 робочих днів.

Питання для самоперевірки

1. Яка структура та історія розвитку державної аудиторської служби України?
2. Які є форми здійснення контролю Держаудитслужбою?
3. Що таке державний фінансовий аудит?
4. Що таке інспектування?
5. Що таке перевірка закупівель та моніторинг закупівель?

6. Які головні завдання Держаудитслужби України?
7. Які основні функції органів Держаудитслужби?
8. Які повноваження органів Держаудитслужби?
9. В чому особливість проведення панових та позапланових ревізій органами Держаудитслужби?
10. Які права, обов'язки та відповідальність державних фінансових інспекторів та державних аудиторів?
11. Які нормативно-правові акти регламентують діяльність органів Держаудитслужби України.

Літературні джерела: /28, 30, 31, 39, 41, 43/

8. Тема семінарського заняття
„Організація, планування та здійснення контролю
в системі Державної податкової служби України”

Питання до семінарського заняття

1. Система органів контролю державної податкової політики.
2. Основні функції податкових органів.
3. Порядок та підстави проведення планових та позапланових податкових перевірок органами Державної податкової служби України.
4. Порядок застосування фінансових санкцій та стягнення податкової заборгованості.
5. Оскарження рішень ДПС України.
6. Податкова міліція: функції, права, обов'язки.

Тестові завдання

1. До складу органів ДПС входять спеціальні підрозділи з боротьби із податковими правопорушеннями:
  - а) податкова міліція;
  - б) податкова поліція;
  - в) патрульно-постова служба;
  - г) служба охорони.
2. ДПС України очолює Голова, який призначається на посаду та звільняється з посади:
  - а) Кабінетом Міністрів України;
  - б) Міністром фінансів;
  - в) Прем'єр-міністром України;
  - г) Президентом України.
3. Державні фіскальні органи виконують такі основні функції управління державними фінансами у сфері оподаткування:
  - а) обліку та звітності, контролю, регулювання, аналітична, комунікативна;
  - б) обліку та звітності, планування, регулювання, аналітична, комунікативна;
  - в) обліку та звітності, контролю, регулювання, адміністративна, комунікативна;
  - г) обліку та звітності, контролю, регулювання, аналітична, соціологічна.
4. Право на проведення органами ДПС планової виїзної перевірки надається лише у тому випадку, коли платнику податків надіслано письмове повідомлення не пізніше ніж за:
  - а) 10 днів;
  - б) тиждень;
  - в) місяць;
  - г) 2 дні.
5. Тривалість планової виїзної перевірки органом ДПС не повинна перевищувати:
  - а) 20 робочих днів, а щодо суб'єктів малого підприємництва – 10 робочих днів;

- б) 30 робочих днів, а щодо суб'єктів малого підприємництва – 15 робочих днів;
- в) 10 робочих днів, а щодо суб'єктів малого підприємництва – 5 робочих днів;
- г) 45 робочих днів, а щодо суб'єктів малого підприємництва – 30 робочих днів.

6. Тривалість позапланової виїзної перевірки органом ДПС не повинна перевищувати:

- а) 20 робочих днів, а щодо суб'єктів малого підприємництва – 10 робочих днів;
- б) 5 робочих днів, а щодо суб'єктів малого підприємництва – 2 робочих днів;
- в) 30 робочих днів, а щодо суб'єктів малого підприємництва – 15 робочих днів;
- г) 10 робочих днів, а щодо суб'єктів малого підприємництва – 5 робочих днів.

7. Продовження термінів проведення планової виїзної перевірки органом ДПС можливе на термін не більше як:

- а) 10 робочих днів, а стосовно суб'єктів малого підприємництва – 5 робочих днів;
- б) 5 робочих днів, а щодо суб'єктів малого підприємництва – 2 робочих днів;
- в) 30 робочих днів, а щодо суб'єктів малого підприємництва – 15 робочих днів;
- г) 20 робочих днів, а щодо суб'єктів малого підприємництва – 10 робочих днів.

8. Продовження термінів проведення позапланової виїзної перевірки органом ДПС можливе на термін не більше:

- а) 10 робочих днів, а стосовно суб'єктів малого підприємництва – 5 робочих днів;
- б) 5 робочих днів, а щодо суб'єктів малого підприємництва – 2 робочих днів;
- в) 30 робочих днів, а щодо суб'єктів малого підприємництва – 15 робочих днів;
- г) 20 робочих днів, а щодо суб'єктів малого підприємництва – 10 робочих днів.

9. До платників податків, що порушують податкове законодавство, застосовують наступні фінансові санкції:

- а) стягнення донарахованих сум податків і зборів, штрафи, пеня;
- б) стягнення донарахованих сум податків і зборів, штрафи, податковий кредит;
- в) стягнення донарахованих сум податків і зборів, штрафи, підвищені ставки податків;
- г) стягнення донарахованих сум податків і зборів, позбавлення пільг, пеня.

10. Співробітники податкової міліції здійснюють наступні функції:

- а) контроль за дотриманням податкового законодавства,;
- б) оперативно-розшукову;
- в) кримінально-процесуальну й охоронну;
- г) всі відповіді правильні.

Питання для самоперевірки

1. Що включає система органів контролю державної податкової політики?
2. Історія становлення та розвитку ДПС України.
3. Які основні функції податкових органів?
4. Який порядок та підстави проведення планових податкових перевірок органами Державної податкової служби України?
5. Який порядок та підстави проведення позапланових податкових перевірок органами Державної податкової служби України?
6. Який порядок застосування фінансових санкцій та стягнення податкової заборгованості?
7. Види перевірок, які здійснює Державна податкова служба України.
8. Яка особливість оскарження рішень ДПС України в адміністративному порядку?
9. Яка особливість оскарження рішень ДПС України в судовому порядку?
10. Які функції, права та обов'язки податкової міліції?

Літературні джерела: / 27, 28, 31, 38, 41, 42, 43/

9. Тема семінарського заняття

„Особливості здійснення фінансово-господарського контролю в галузях економіки”

Питання до семінарського заняття

1. Типові порушення в діяльності промислових виробничих підприємств.
2. Типові порушення в діяльності житлово-комунальних підприємств.
3. Типові порушення в діяльності підприємств стоматологічної сфери.
4. Типові порушення в діяльності торгових підприємств.
5. Аудит підприємств громадського харчування.
6. Типові порушення в діяльності сільськогосподарських підприємств.

Тестові завдання

1. На промислових виробничих підприємствах фінансово-господарський контроль може здійснюватись у формі:
  - а) ревізії, аудиту, податкового контролю;
  - б) інспектування, державного фінансового аудиту;
  - в) інвентаризації, судово-економічної експертизи;
  - г) моніторингу державних закупівель.
2. Відмінності при здійсненні ревізії та аудиту:
  - а) відрізняється кінцева мета;
  - б) відмінності при плануванні;
  - в) відрізняється процес узагальнення результатів;
  - г) всі відповіді правильні.
3. Брак класифікується на:
  - а) універсальний та специфічний;
  - б) загальний та окремий;
  - в) колективний та індивідуальний;
  - г) виправний, невивправний, зовнішній та внутрішній.
4. До складу незавершеного виробництва, як правило, належать:
  - а) залишки сировини та напівфабрикатів, що знаходяться в процесі переробки;
  - б) залишки продукції в обробних цехах, що не пройшли всіх стадій обробки;
  - в) продукція, обробка якої закінчена, але яка не прийнята відділом технічного контролю, неукмплектована чи неупакована;
  - г) всі відповіді правильні.
5. Прибуток платників податку оподатковується за ставкою:
  - а) 20 %;
  - б) 16 %;
  - в) 19 %;
  - г) 18 %.
6. Ставка ПДВ в Україні:
  - а) 28 %;
  - б) 16,7 %;
  - в) 20 %;
  - г) 18 %.
7. Плата за землю справляється у вигляді:
  - а) земельного податку або орендної плати;
  - б) земельного паю;
  - в) дивідендів;
  - г) єдиного податку.
8. Об'єктом оподаткування ПДВ є:
  - а) ввезення товарів у митному режимі імпорту;

- б) операції платників податку з поставки товарів та послуг, місце надання яких знаходиться на митній території України;
- в) ввезення товарів у митному режимі реімпорту;
- г) всі відповіді правильні.

9. Об'єктом плати за землю є:

- а) земельна ділянка;
- б) земельна частка (пай), яка перебуває у власності або користуванні;
- в) земельна частка (пай), яка перебуває в оренді;
- г) всі відповіді правильні.

10. Готова продукція впродовж звітного місяця списувалася на склад саме за:

- а) собівартістю;
- б) середніми цінами реалізації;
- в) обліковими цінами;
- г) всі відповіді правильні.

Питання для самоперевірки

1. Мета, завдання, джерела інформації та нормативно-правові акти контролю діяльності промислових виробничих підприємств.
2. Мета, завдання, джерела інформації та нормативно-правові акти контролю у сфері послуг.
3. Мета, завдання, джерела інформації та нормативно-правові акти контролю на сільськогосподарських підприємствах.
4. Мета, завдання, джерела інформації та нормативно-правові акти контролю на будівельних підприємствах.
5. Мета, завдання, джерела інформації та нормативно-правові акти контролю на транспортних підприємствах.

Літературні джерела: / 27, 28, 31, 38, 41, 42, 43/

6. Тематика завдань для поглибленого вивчення курсу

Написання реферату або розробка презентації з наступних тем:

1. Суть, мета, основне завдання та значення контролю.
2. Основні історичні віхи розвитку контролю.
3. Основні віхи розвитку контролюючих органів.
4. Діяльність міжнародної організації вищих органів фінансового контролю INTOSAI.
5. Лімська декларація.
6. Мексиканська декларація.
7. Форми фінансово-господарського контролю.
8. Функції фінансово-господарського контролю.
9. Система фінансово-господарського контролю в Україні та її елементи.
10. Система органів, які контролюють фінансово-господарську діяльність в Україні. Загальний та спеціалізований контроль.
11. Нормативно-правове регулювання фінансово-господарського контролю в Україні.
12. Основні фактори організації та проведення фінансово-господарського контролю.
13. Основні принципи фінансово-господарського контролю.
14. Контрольний процес та його стадії.
15. Організація і проведення фінансово-господарського контролю в комп'ютерному середовищі.
16. Організація контролю на підприємствах, що ведуть комп'ютеризований облік.
17. Ефективність фінансово-господарського контролю та шляхи його удосконалення.
18. Критерії оцінки ефективності фінансово-господарського контролю.
19. Класифікація фінансово-господарського контролю за класифікаційними ознаками.

20. Суб'єкти контролю в Україні та їх функції.
21. Форми економічного контролю. Спеціалізовані разові форми здійснення контролю.
22. Метод фінансово-господарського контролю. Загальнонаукові та специфічні методи контролю.
23. Способи і прийоми натурального (візуального) контролю.
24. Способи і прийоми документального контролю.
25. Інвентаризація та її види. Результати інвентаризації та порядок їх документування.
26. Діяльність аудиторських компаній Великої четвірки.
27. Нормативно-правове регулювання аудиторської діяльності в Україні.
28. Орган суспільного нагляду та його структура.
29. Організація аудиторської діяльності в Україні.
30. Особливості організації внутрішнього аудиту. Професійні вимоги до посади внутрішнього аудитора.
31. Особливості проведення та узагальнення внутрішнього аудиту.
32. Структура та історія розвитку державної аудиторської служби України.
33. Форми здійснення контролю Держаудитслужбою.
34. Проведення панових та позапланових ревізій органами Держаудитслужби.
35. Порядок та підстави проведення планових та позапланових податкових перевірок органами Державної податкової служби України.
36. Порядок застосування фінансових санкцій та стягнення податкової заборгованості.
37. Оскарження рішень ДПС України.

7. Рекомендована література

Основна:

1. Білуха М. Т. Теорія фінансово-господарського контролю і аудиту. – К. : Вища школа, 2000. – 680 с.
2. Дікань Л. В. Фінансово-господарський контроль: навч. посіб. / Л. В. Дікань. – К.: Знання, 2010. – 395 с.
3. Огійчук М. Ф., Новіков І. Т., Рагуліна І. І. Аудит: організація і методика : навч. посібник – К. : Алерта, 2010. – 584 с.
4. Шевчук О. А. Державний фінансовий контроль бюджетних установ [Текст] : навч. посібник / О. А. Шевчук ; Київський національний торговельно-економічний ун-т. – К. : КНТЕУ, 2007. – 215 с
5. Шевчук О. А. Державний фінансовий контроль [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / О. А. Шевчук ; Нац. банк України, Ун-т банк. справи. - Київ : УБС НБУ, 2014. – 418 с.

Допоміжна:

6. Аналітично-контрольні аспекти регулювання фінансово-господарської діяльності суб'єктів економіки : монографія / за заг. ред. А. В. Лісового та Е. В. Кондукової; Університет державної фіскальної служби України. – Ірпінь, 2017 р. – 346 с.
7. Податковий кодекс України : закон України від 02.12.2010 № 2755-VI (із змінами).
8. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : закон України від 16.10.2012 № 5463-17.
9. Про Рахункову палату : закон України від 11.07.1996 № 315/96-ВР (із змінами і доповненнями).
10. Деякі питання утворення структурних підрозділів внутрішнього аудиту та проведення такого аудиту в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, їх територіальних органах та бюджетних установах, які належать до сфери управління міністерств, інших центральних органів виконавчої влади : постанова Кабінету Міністрів України від 28.09.2011 № 1001.
11. Про затвердження Кодексу етики працівників підрозділу внутрішнього аудиту: наказ Міністерства фінансів України від 29.09.2011 № 1217.
12. Про затвердження Стандартів внутрішнього аудиту : наказ Міністерства фінансів України від 04.10.2011 № 1247.
13. Шевчук О. А. Контроль у системі інноваційного менеджменту підприємства [Текст] : монографія / [Є. В. Мних та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. Є. В. Мниха ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2011. – 451 с.

14. Шевчук О. А. Система державного фінансового контролю: формування та розвиток в Україні [Текст] : монографія / О. А. Шевчук ; Держ. фіскал. служба України, Нац. акад. статистики, обліку та аудиту. – Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2016. – 377 с.
15. Шевчук О. А. Державний фінансовий контроль: питання теорії та практики [Текст] : монографія / О. А. Шевчук ; Нац. банк України, Ун-т банк. справи. – К. : УБС НБУ, 2013. – 431 с.

Періодичні видання та Інтернет-ресурси

1. Сайт Держаудитслужби України <http://www.dkrs.gov.ua/>
2. Сайт Державної служби статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Сайт Кабінету міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>
4. Сайт Рахункової палати України <http://www.ac-rada.gov.ua/achamber/>
5. Сайт журналу Дебет-Кредит <http://www.dtk.com.ua/>
6. Сайт журналу Баланс <http://www.balance.com.ua/>
7. Сайт Верховної Ради України – // www.rada.gov.ua/
8. Міністерство фінансів України – // www.minfm.gov.ua/
9. Національний банк України – // www.bank.gov.ua/
10. Державна податкова служба України – // www.sta.gov.ua/
11. Газета "Дебет- кредит" – // www.dtk.com.ua/
12. Газета "Урядовий кур'єр" – // www.uamedia.visti.net/uk/
13. Газета "Галицькі контракти" – // www.gc.lviv.ua/
14. Газета "Голос України" – // uamedia.visti.net/golos/
15. Український фінансовий сервер – // www.ufs.kiev.ua/
16. Міжнародна федерація бухгалтерів – // www.ifac.org
17. <https://fincontrol.com.ua/> - Всеукраїнський науково-практичний журнал «Фінансовий контроль».
18. Index Copernicus <http://journals.indexcopernicus.com/+,p3843,3.html>
19. Google Scholar <https://scholar.google.com.ua/citations?user=sLRr06MAAAAJ&hl=ru>
20. РІНЦ http://elibrary.ru/titel_about.asp?id=41282
21. Українські наукові журнали <http://usj.org.ua/content/ekonomichnyy-postir>
22. Central and Eastern European Online Library (C.E.E.O.L.),

Рецензія
на методичні рекомендації
до проведення семінарських занять
з навчальної дисципліни
“Теорія фінансово-господарського контролю”
для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
(денної та заочної форми навчання)
галузь знань 07 “Управління та адміністрування”
спеціальність 071 “Облік і оподаткування”
освітньо-професійна програма «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика»

Фінансово-господарський контроль сприяє збільшенню нагромаджень, підвищенню рентабельності, запровадженню режиму економії та ефективному використанню матеріальних і фінансових ресурсів.

Методичні рекомендації до проведення семінарських занять з навчальної дисципліни „Теорія фінансово-господарського контролю” для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 071 «Облік і оподаткування», складені на основі робочої програми навчальної дисципліни, затвердженої у 2022 р.

Методичні рекомендації до проведення семінарських занять розроблені на основі основних тем навчальної дисципліни „Теорія фінансово-господарського контролю”, в яких розкриваються особливості фінансово-господарського контролю на підприємствах.

У методичних рекомендаціях до проведення семінарських занять реалізується принцип послідовного ускладнення матеріалу, логічного переходу від однієї теми до іншої.

Методичні рекомендації відповідають вимогам щодо методичного забезпечення і рекомендуються до друку та використання у навчальному процесі при підготовці спеціалістів для контролюючих органів.

Рецензент

О. П. Колісник, к.е.н., доцент в. о. завідувача
кафедри обліку та консалтингу

Рецензія
на методичні рекомендації
до проведення семінарських занять
з навчальної дисципліни
“Теорія фінансово-господарського контролю”
для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
(денної та заочної форми навчання)
галузь знань 07 “Управління та адміністрування”
спеціальність 071 “Облік і оподаткування”
освітньо-професійна програма «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика»

Методичні вказівки для проведення семінарських занять навчальної дисципліни „Теорія фінансово-господарського контролю” складені на основі навчальної робочої програми дисципліни „Теорія фінансово-господарського контролю”, затвердженої в 2022 р. та розроблені на основі тем навчальної дисципліни, в яких розкриваються особливості фінансово-господарського контролю суб’єктів господарювання.

У методичних рекомендаціях до проведення семінарських занять з навчальної дисципліни „Теорія фінансово-господарського контролю” реалізується принцип послідовного вивчення матеріалу, логічного переходу від однієї теми до іншої.

Методичні вказівки для проведення семінарських занять навчальної дисципліни „Теорія фінансово-господарського контролю” складені на належному науковому рівні і можуть бути рекомендовані до використання у навчальному процесі.

Рецензент

О. Г. Рябчук, к.е.н, доцент